

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 572/2024-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Petra Straku a Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného WEBBER LEGAL, s.r.o., Duchnovičovo námestie 1, Prešov, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. 18Csp/67/2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 22. októbra 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) postupom mestského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 18Csp/67/2021. Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd prikázal mestskému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prieťahov a priznal sťažovateľovi finančné zadosťučinenie v sume 2 000 eur a náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je žalovaným v napadnutom konaní, ktorého predmetom je zaplatenie sumy 2 422,42 eur s príslušenstvom. Napadnuté konanie začalo podaním návrhu na vydanie platobného rozkazu z 23. augusta 2021. Okresný súd Banská Bystrica vydal 6. septembra 2021 platobný rozkaz, proti ktorému podal sťažovateľ 23. septembra 2021 odpor. K odporu sa následne vyjadril žalobca a navrhol v konaní pokračovať na miestne príslušnom súde, t. j. Okresnom súde Bratislava IV. Okresný súd Banská Bystrica upovedomením o postúpení veci z 22. októbra 2021 strany sporu upovedomil o postúpení veci Okresnému súdu Bratislava IV. Okresný súd Bratislava IV výzvou zo 16. februára 2022 umožnil sťažovateľovi, aby sa v lehote 15 dní písomne vyjadril k vyjadreniu žalobcu. Sťažovateľ k vyjadreniu zaujal stanovisko podaním

z 21. marca 2022, ku ktorému sa následne podaním z 22. júna 2022 vyjadril žalobca. Okresný súd Bratislava IV následne nariadil termín pojednávania na 31. január 2023, ktoré však bolo 20. januára 2023 pre práceneschopnosť zákonnej sudkyne zrušené. Dňa 26. júna 2023 bolo do elektronického súdneho spisu zaevidované potvrdenie o zmene sudcu.

II. Argumentácia sťažovateľa

3. Proti postupu mestského súdu v napadnutom konaní podal sťažovateľ túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje:

- a) Mestský súd od posledného úkonu vo veci samej (20. 1. 2023) do dňa podania ústavnej sťažnosti, teda viac ako 21 mesiacov, nevykonal žiaden úkon.
- b) Od podania návrhu (23. 8. 2021) do dňa podania tejto ústavnej sťažnosti uplynuli 3 roky a 2 mesiace, pričom vo veci nebolo vykonané ani len jedno pojednávanie a súd vo veci ani len neprávoplatne nerozhodol v merite veci.
- c) Z popísaného konania všeobecného súdu sa javí, že jeho postup je zjavne neefektívny, nesústredený, poznačený nečinnosťou a taký, ktorý spôsobuje zbytočné prieťahy v konaní.
- d) V danom prípade ide o mimoriadne jednoduchú právnu vec spočívajúcu v rozhodovaní o uplatnenom peňažnom nároku zo spotrebiteľskej zmluvy, ktorú súdy prejednávajú bežne.
- e) Postup mestského súdu, ktorý je absolútne nečinný po dobu viac ako 21 mesiacov, nemožno považovať za súladný s ústavou, princípom právnej istoty a legitímnych očakávaní. Zo strany mestského súdu došlo aj k porušeniu zákazu *denegatio iustitiae*.
- f) Postupom mestského súdu bol porušený aj čl. 38 Charty základných práv Európskej únie obsiahnutý v základnom práve na súdnu ochranu podľa čl. 36 ods. 1 listiny, keďže nekonaním súdu a dlhotrvajúcim konaním nie je zabezpečená vysoká úroveň ochrany spotrebiteľa.

III. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

4. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, jeho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 36 ods. 1 listiny postupom mestského súdu v napadnutom konaní, ktoré sťažovateľ vidí predovšetkým v nečinnosti mestského súdu, ale aj v jeho neefektívnej a nesústredenej činnosti.

5. Ústavný súd už vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach vyslovil, že zjavná neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (rovnako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo uvažovať o zbytočných prieťahoch (napr. IV. ÚS 343/04, III. ÚS 59/05, I. ÚS 455/2014, I. ÚS 210/2018, IV. ÚS 120/2018, IV. ÚS 172/2020), resp. ak argumenty v ústavnej sťažnosti sťažovateľa nepreukázali v čase jej podania takú intenzitu porušenia označeného základného práva, aby bola ústavná sťažnosť prijatá na ďalšie konanie (m. m. II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04, I. ÚS 192/2015, I. ÚS 190/2019). K iným

dôvodom zakladajúcim záver o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci (súdu), ktorá je vždy posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (m. m. I. ÚS 156/2019).

6. Ústavný súd ďalej poukazuje na svoju doterajšiu judikatúru, v ktorej opakovane pripomína, že nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. II. ÚS 57/01, I. ÚS 48/03, III. ÚS 59/05). Pojem „zbytočné priet'ahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý treba vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého štátneho orgánu nemusí vyznačovať takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00). V prípade, keď ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavnú sťažnosť spravidla odmietne ako zjavne neopodstatnenú (napr. I. ÚS 41/01, I. ÚS 57/01, III. ÚS 59/05).

7. Tento prístup ústavného súdu nie je špecifickým ani z komparatívneho pohľadu, zohľadňujúc najmä judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), ktorý v súvislosti s právom na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru s ohľadom na ojedinelú nečinnosť súdu členského štátu a charakter súdneho konania toleroval napr. 20 mesiacov nečinnosti odvolacieho súdu, kým rozhodol o odvolaní sťažovateľa (pozri *Cesarini v. Taliansko*, č. 11892/85, rozhodnutie z 12. 10. 1992, body 20 – 21). V inom prípade vyhodnotil 28 mesiacov trvajúce obdobie nečinnosti súdu (od podania žaloby do výzvy súdu na jej doplnenie) v rámci civilného konania ako znesiteľné (pozri *Dostál v. Česká republika*, č. 52859/99, rozhodnutie z 25. 5. 2004, body 192 – 193).

8. S poukazom na už uvedené východiská ústavný súd pristúpil k posúdeniu ústavnej sťažnosti sťažovateľa. Zo samotnej ústavnej sťažnosti vyplýva, že ku dňu jej doručenia ústavnému súdu trvá napadnuté konanie približne 3 roky a 2 mesiace. Ústavný súd vzhľadom na sťažovateľom predostreté argumenty uvádza, že postup mestského súdu bol v počiatočnom štádiu plynulý, keď po postúpení mu veci Okresným súdom Banská Bystrica v období od 16. februára 2022 do 22. júna 2022 vykonával procesné úkony súvisiace s výmenou vyjadrení strán sporu. Následne vtedy ešte okresný súd nariadil prvý termín pojednávania na 31. január 2023, ktoré však bolo 20. januára 2023 pre práceneschopnosť zákonnej sudkyne zrušené. Dňa 26. júna 2023 bolo do elektronického súdneho spisu zaevidované potvrdenie o zmene sudcu. Z uvedeného priebehu napadnutého konania opísaného sťažovateľom vyplýva, že mestský súd odo dňa zrušenia nariadeného termínu pojednávania do dňa podania ústavnej sťažnosti nevykonal žiaden procesný úkon, a teda bol bez ospravedliteľného dôvodu nečinný po dobu 21 mesiacov.

9. Uvedenú nečinnosť mestského súdu možno považovať za príčinu vzniku určitých priet'ahov v konaní, avšak tieto priet'ahy (zohľadňujúc doterajšiu dĺžku samotného napadnutého konania) podľa ústavného súdu nedosahujú takú ústavnoprávne relevantnú intenzitu, ktorá by ústavnému súdu umožňovala po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie dospieť k záveru o porušení označených práv sťažovateľa. Podľa názoru ústavného súdu celková dĺžka konania pred mestským

súdom (3 roky a 2 mesiace) je síce na hranici ústavnej akceptovateľnosti, no nie je spôsobilá bez ďalšieho viesť k záveru o jej neprimeranosti, resp. indikovať, že napadnuté konanie by bolo možné považovať za také, v rámci ktorého by intenzita prípadných prietahov dosahovala úroveň potrebnú na vyslovenie porušenia sťažovateľom označených práv. Uvedená doba konania sa aj strane sporu, ktorá má záujem na čo najskoršom rozhodnutí, môže zdať neprimeraná a ústavný súd nemá v úmysle význam samotného konania a jeho výsledok pre sťažovateľa zľahčovať, avšak z hľadiska ústavných limitov v danom type konania neprekračuje prípustnú dobu konania.

10. Aj v zmysle rozhodovacej praxe a judikatúry ESLP dĺžka súdneho konania v civilných veciach na jednom stupni v trvaní dvoch až troch rokov v závislosti od povahy veci nie je v rozpore s právom na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (napr. Humen proti Poľsku, rozsudok z 15. 10. 1999, body 58 a 69, Calvelli a Ciglio proti Taliansku, rozsudok zo 17. 1. 2002, body 64, 65 a 66).

11. Podľa názoru ústavného súdu je preto v okolnostiach prejednávanej veci potrebné rezultovať, že nejde o nečinnosť mestského súdu, ktorá by mala povahu zbytočných prietahov (porov. m. m. II. ÚS 311/2022, II. ÚS 309/2024, II. ÚS 359/2024).

12. Ústavný súd pri svojom rozhodovaní tiež zohľadnil skutočnosť, že sťažovateľ pred podaním ústavnej sťažnosti ústavnému súdu nepodal sťažnosť na prietahy podľa § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“), ktorá mala potenciál odstrániť zbytočné prietahy v konaní dohľadom predsedu mestského súdu nad plynulosťou konania. V tomto ústavný súd upriamuje pozornosť na svoju novšiu judikatúru, z ktorej vyplýva, že sťažnosť na prietahy podľa zákona o súdoch je účinným (fakultatívnym) prostriedkom nápravy. Na požiadavke využitia tohto prostriedku nápravy na orgáne štátnej správy dotknutého súdu ústavný súd v zásade netrvá v prípadoch, keď dĺžka namietaného konania v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu bola už *prima facie* zjavne neprimeraná (napr. II. ÚS 234/2019, II. ÚS 447/2020, II. ÚS 354/2021), čo však neplatí v posudzovanom prípade.

13. Zhodnotením už uvedených kritérií a s prihliadnutím na doterajšiu dĺžku napadnutého konania vedeného mestským súdom, berúc do úvahy predmet sporu a jeho význam pre sťažovateľa, ústavný súd konštatuje, že v postupe mestského súdu v napadnutom konaní bola zistená nečinnosť, ktorá ale v okolnostiach posudzovanej veci nedosahuje ústavne relevantnú intenzitu, ktorá by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie umožňovala ústavnému súdu dospieť k záveru o porušení základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy či práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ako zjavne neopodstatnenú.

14. Uvedený dôvod odmietnutia podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde sa rovnako týka aj časti ústavnej sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 36 ods. 1 listiny, keďže v namietanom postupe mestského súdu v napadnutom konaní *prima facie* nemožno badať prvky *denegatio iustitiae*, ktoré prichádzajú do úvahy v prípadoch extrémne dlhotrvajúcich prietahov.

15. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti v celom rozsahu bolo bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa obsiahnutých v petite jeho ústavnej sťažnosti, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

16. Pre úplnosť ústavný súd dodáva, že ak by mestský súd v ďalšom priebehu napadnutého konania nepostupoval urýchlene a efektívne a pokračoval by v spôsobovaní prieťahov, toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej podľa § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni sťažovateľovi, aby po splnení všetkých zákonných podmienok adresoval ústavnému súdu novú ústavnú sťažnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. novembra 2024

Peter Molnár
predseda senátu